

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Nc/5/2014
Identifikačné číslo spisu:	6612219586
Dátum vydania rozhodnutia:	12.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6612219586.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. F. P., bývajúceho v Q., zastúpeného JUDr. Jozefom Veselým, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie vo Veľkom Krtíši, Mierová č. 1, proti žalovanej Poľovníckej spoločnosti Veľká Hora - Petrovec, so sídlom v Nižnom Petrovci č. 776, zastúpenej JUDr. Danielom Janšom, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Banskej Bystrici, Horná č. 2, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 6 C 365/2012, o oznámení sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici o skutočnostiach, pre ktoré môžu byť vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Peter Priehoda a JUDr. Anna Snopčoková n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej pod sp. zn. 14 Co 57/2014 (vec Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 6 C 365/2012).

Odôvodnenie

Listom z 28. januára 2014 riadiaca predsedníčka senátu 14 Co Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Mária Podhorcová, oznámila podľa § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) predsedovi súdu, že z dôvodu, že jej manžel je členom žalovanej poľovníckej spoločnosti, by mohli vzniknúť pochybnosti o jej nezaujatosti. K oznámeniu riadiacej predsedníčky senátu pripojili svoje vyjadrenia aj členovia senátu JUDr. Peter Priehoda a JUDr. Anna Snopčoková, ktorí uviedli, že k veci samej, k účastníkom ani k ich zástupcom síce nemajú žiaden vzťah relevantný podľa § 14 ods. 1 O.s.p., vzhľadom však na obsah oznámenia predsedníčky senátu, ktorého sú členmi, „by mohli vzniknúť pochybnosti“ o ich nezaujatosti a „ponechávajú na rozhodnutie (zváženie)“, či z tohto dôvodu nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí.

Predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici (jeho zastupujúci podpredseda súdu) opatrením č. 94 k Rozvrhu práce na rok 2014 z 29. januára 2014, sp. zn. Spr 283/14 vylúčil JUDr. Mária Podhorcovú z prejednávania a rozhodovania vecí. Z odôvodnenia opatrenia vyplýva, že dôvodom vylúčenia sudkyne je jej oznámenie o skutočnosti vzbudzujúcej pochybnosti o jej nezaujatosti. Ohľadne ostatných členov senátu vec „z opatrnosti“ predložil podľa § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 O.s.p. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) majúc za to, že „ani nie je dôvod pochybovať o ich nezaujatosti“.

Najvyšší súd ako súd nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici (§ 16 ods. 1 tretia veta O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti sudcov krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní vecí, k nezaújatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom, a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právnu relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to :

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je uvedená ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb.), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyplýva (o. i.) povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K účastníkom konania je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca (v rámci prejednávania a rozhodovania konkrétného sporu) zachovávať k veci, k účastníkom konania a k ich zástupcom vždy vecný a profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a potrebnú dávku odstupu od vecí, od účastníkov konania a od všetkého, čo súvisí s prejednávaním vecí v súdnom konaní, je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva.

O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Svojím správaním má dbať na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. Musí mať dostatok schopnosti ovládať svoje konanie aj sféru svojich vnútorných pocitov. Súčasťou vecného prístupu sudcu k prejednávanej veci a k účastníkom konania je napr. aj schopnosť sudcu vyrovnať sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu i mimo konania, ako aj s eventuálnou kritikou jeho konania, ktorá môže mať rozmanitú podobu (porovnaj R 47/1998). Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, spochybňovalo by to jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu. Treba pripomenúť, že nezávislosť spolu s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho napĺňania (poskytovania) spravodlivosti.

V tejto súvislosti treba uviesť, že samotná skutočnosť, že sudca sa zo svojho osobného pohľadu domnieva, že v jeho prípade by mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezaújatosti, bez ďalšieho nezakladá dôvod pre jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania vecí, a to najmä nie vtedy, ak okolnosti, z ktorých sudca subjektívne vyvodzuje možnosť vzniku pochybností o jeho nezaújatosti prístupe, nie sú ničím objektivizované alebo ak objektívne nemôžu viesť k legitímnym pochybnostiam o jeho nezaújatosti alebo ak sú vyvážené takými okolnosťami objektívnej povahy, so zreteľom na ktoré jestvuje dostatočná záruka, že iný sudca nachádzajúci sa v rovnakej alebo obdobnej situácii by nemohol byť zaujatý, t. j.

chýbala by objektívna oprávnenosť obavy z nedostatku nestrannosti súdneho rozhodovania. Všeobecné záruky takéhoto charakteru vyplývajú v právnom poriadku Slovenskej republiky predovšetkým z ústavne zakotveného nezávislého postavenia sudcu ako reprezentanta súdnej moci v demokratickej spoločnosti. Na takýto prístup v posudzovaní tých ktorých skutočností z hľadiska možnosti vzniku pochybnosti o nezáujatosti sudcu najvyšší súd ako nadriadený súd už opakovane a s podrobným rozborom poukázal (porovnaj napr. uznesenie z 30. apríla 2009, sp. zn. 3 Nc 13/2009, a uznesenie z 29. apríla 2010, sp. zn. 1 Nc 8/2010, a tiež v nich uvedenú judikatúru).

Skutočnosti uvádzané sudcami Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Petrom Priehodom a JUDr. Annou Snopčokovou neumožňujú prijať záver o ich vylúčení z prejednávania a rozhodovania danej veci. Z ich vyjadrení nevyplýva, že by ich vzťah k veci a k žalovanej spoločnosti bol významný z hľadiska ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p.; vo svojich vyjadreniach práve naopak uviedli, že k veci, k žalovanej alebo k jej zástupcovi žiaden vzťah nemajú. Možnosť vzniku pochybností o ich nezáujatosti vyvodzujú zo skutočnosti uvedenej riadiacou predsedníčkou senátu, že jej manžel je členom žalovanej poľovníckej spoločnosti, teda z toho, že ak je spochybnená nezáujatosť riadiacej predsedníčky senátu, môže to spochybniť aj ich nestrannosť. V skutočnosti tu ale vlastne naznačujú vzťah k inému sudcovi majúcemu vzťah významný z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. k účastníkovi konania.

V tejto súvislosti sa žiada pripomenúť, že vzájomné vzťahy medzi sudcami sú založené na profesionalite a kolegiálnosti (obdobne napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Nc 1/2012, sp. zn. 7 Nc 35/2012, sp. zn. 1 Nc 9/2012, sp. zn. 1 Nc 8/2010 a iné). Vzájomné vzťahy sudcov vykazujú vo všeobecnosti znaky čisto profesionálnosti a kolegiality, ktoré ešte samé osebe v ničom nezakladajú možnosť vzniku pochybností o ich nezáujatosti alebo neobjektívnosti.

Keďže nebol zistený žiaden dôvod, z ktorého by vyplynulo, že možno pochybovať o nezáujatosti sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Petra Priehodu a JUDr. Anny Snočokovej v tejto právnej veci, najvyšší súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia (§ 16 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.